

naštevati vsa imena, ki jih je kdajkoli slišala: Tomaž, Benjamin, Jeremija, Savel itd. Toda pri vsakem je palček zmignil z glavo in rekel: »To ni moje ime!«

»Skoči-možiček je meni ime, kraljica tega nikdar ne izvel!«

Ko je kraljica to slišala, je poskakovala od veselja. Prišel je možiček in rekel: »No, ali si pogodila,

Drugi dan je kraljica začela naštevati vsa šaljiva imena, toda tudi od teh ni bilo nobeno pravo. Tretji dan pa se je vrnil eden od služabnikov in rekel: »Sicer nisem mogel zvedeti nobenega novega imena, toda, ko sem hodil po nekem bližnjem hribu, sem ugledal med drevesi kočico, pred njo pa ogenj. — Okoli njega je plesal smešen možiček in pel:

kako mi je ime?« »Gotovo si Janez?« »Ne, nisem!« »Si pa Vinko?« »Tudi ne!« Potem pa ne moreš biti drugo nego Skoči-možiček!« »To ti je povedala čarovnica,« je jezno zavpil možiček in udaril z nogo po tleh tako močno, da se mu je zadrla v zemljo in jo je komaj z obema rokama izpulil. Potem jo je odkuril, kar so ga nesle noge. In nihče več ga ni videl v kraljestvu.

Mikica

Kako so včasih »reglje lomili«

Zima je bila tista leta zelo huda. Škripalo je pod nogami in na »Kernu«, precej velikem javnem drsališču za ljubljansko trnovsko cerkvijo, ki je sedaj zasuto in deloma zazidano, nas je vabil debel, lesketajoči se sneg. V zimskem času se je pred desetletji tam zbiralo in drsalo pol ljubljanskih učencev in nižješolcev. Bili smo večinoma siromašnih roditeljev, pa je zato le redko kdo izmed nas posedoval drsalke;

imeli so pač nekateri po dve, največ pa le po eno, »šlajbčuh« se je zvala v našem jeziku (»šlajbčuh« — nemški »Schlittschuh«). Privezali smo si ga na nogo kar z motvozom od sladkornih stožcev ali odrezanim robom starega materinega »interfata« (debelo, bombažno spodnje krilo, ki so ga nosile naše stare mamice).

O, ho! Pa so bili dečki kljub tem nedostatkom pravi, pravcati umetniki. — Če se

je n. pr. štrbonceljevemu Čenčku v silni umetniški razgibanosti odvezal in snel »slajbčuh« na nogi, je vztrajno kar po zadnji plati hlač naprej delal neverjetne loke in lokce. Videti bi ga morali današnji favoriti, da bi znali prav oceniti njegove nevenljive zasluge na področju umetnega drsanja na eni drsalki. — Preden se je pognal, je odskakoval kakor kobilica in krilil z rokami, ko da je vse njegovo. To vam je bil res tič, da malo ali nič takih! Pa tudi drugi. Guzeljev Tonček se je znal drsati stojé, čepé, največkrat pa celo klečé, ko mu je neljubo izpodletelo in si je pri tem pošteno opraskal vsa kolena in raztrgal hlače. Hudéčkov Nacek je stoječ na eni drsalki v zaletu dvignil drugo koleno do nosa, pa se mu ni nič pripetilo.

Ne bom sicer trdil, da si tu pa tam kdo od nadebudnih drsalcev, ki se je le preveč spustil v drzne vragolije, ne bi bil opraskal nosu — pa kaj je bilo njemu za »en« nos. Saj je bil vendar junak!

Vso to dovršeno umetnost je spremljalo bučno in burno odobravanje ostalih, ki niso bili tako pogumni. Živžava, vriskanja in petja je bilo na pretek, celo drsališče je bilo živo veselje, en sam smeh. Dasi je pritiskal oster mraz, je bil sleherni drsalec dobro razpoložen, kapljice pod nosom si je sproti brisal ob rokav in prav nič se mu ni mudilo domov za peč.

Najlepše od vseh pa sta drsala sosedov Jelko in Jozeljnova Ančka. Le kako mirno, dostojanstveno sta ob nedolžnem kramljanju izvajala težke loke in osmerke. V pravi ponos nam je bilo, da smo imeli med nami tako izrednega drsalca, vendar smo Jelkca za take uspehe skoro malce zavidali. Ako Ančka česa ni znala, ji je Jelko vedno uslužno raztolmačil in sam pokazal, pa je postajala v njegovih večjih rokah od dne do dne bolj domača na ledenem zrcalu.

Nekega popoldne nas je ob najboljšem razpoloženju, sredi vrtoglavega drsanja presenetil razburljiv klic: »Pomagajte, pomagajte! Ančka si je zlomila nogo«.

Hipoma smo odbrzeli na kraj nesreče in se gnetli okrog ponesrečene Ančke, ki ji je Jelko že sezuval čevljevček z zlomljene noge. Moralo jo je zelo boleti, ker je bridko vzdihovala. Vsakdo izmed nas je čutil dolžnost, pomagati ji, pa seveda ni mogel.

Žalostni smo bili, potrti ter smo globoko sočustvovali z revico in Jelko ji je brisal debele solze. Vendar na srečo ni bilo tako hudo, kakor smo prvotno mislili. Star gospod je Anici pretipal nožico in ugotovil: Noga je le malo izvita! Posadili smo jo na voz in kavalir Jelko jo je prepeljal domov, kjer so jo kaj hitro izlečili. Bila je kmalu zopet zdrava na ledu med nami. Mlada kri!

Proti večeru so se na »Kern« pritepli še oni, ki so morali na zahtevo staršev po šoli pomagati pri domačem delu, v hlevu pri živini in kidati sneg ali tlačiti zelje in repo. O, to so bili že celi mali hlapci, »bombe« smo jim rekli. Naskakavčkov Francelj pa Matičkova dva in še cela vrsta drugih. Celi hrustje, fantje od fare! Bili so nerodni motovileži ter niso imeli drsalk. Ti so lomili reglje. No, kaj me pa gledate! Reglje?! Ne veste, kaj so reglje? »Lomiti reglje« je domači strokovni izraz za svojevrsten, opasen sport na ledu, ki se lahko izpremeni v neprijetno zimsko kopel. Je torej pod okoliščinami lahko tudi Kneippova kura. Da povem! Spoprijeli so se za roke v dolgi vrsti ter vsi istočasno pričeli poskakovati. Vsi torej enkrat na desno, enkrat na levo nogo. Tako strnjeni so tekali v skupinah po dvajset ali več skupaj od enega konca drsališča do drugega. Pod njihovo težo pa se je led opasno gugal, škripal in pokal. Če se je ob južnem vremenu, kadar je bil led šibkejši, kateri od »bomb« pogreznil pod gladino, se je vse treslo od smeha. Hitro so ga kakor miš mokrega potegnili na površje in urnih krač jo je popihal premražen domov v blog, za njim pa se je zopet razlegel urnebesni krohot in padale so hudomušne zbadljivke. Doma so ga oče še primerno nagradili in mu kot plačilo za junaški čin temeljito izprašili malopridne hlače. Ali nič ni to škodilo takemu junaku: »še bo »luštn«, pa hajd naprej!

Povedati je treba, da velike nevarnosti v teh slučajih ravno ni bilo, ker je bilo drsališče zelo plitvo, ti predmestni dečki so pa vsi bili dobro utrjeni, saj so v najhujši zimi hodili brez suknjičev. Škodovala jim torej taka prostovoljna kopelj ni. Vsekakor bi take drzkosti pri manj utrjenih otrocih rodilo dalekosežne posledice, pa jih otroci sedanjega časa pametno izbegavajo sebi v korist. Vse to pa, kar sem vam povedal, se

je godilo pred desetletji v stari Ljubljani, v dobri, priprosti stari Ljubljani.

Mrzla zima poklanja mladini v izobilju svoje čare, ki ji nudijo mnogo zdravju potrebnega razvedrila v prirodi. Posluževati se mora teh naravnih darov v strogih mejah in ne pretiravati, da ji ostane res v trajno korist in ne v škodo, kakor mali Jozljevi

Ančki. S prostim gibanjem in globokim vdihavanjem se pri drsanju, smučanju, sankanju in na izprehodih mladini krepijo mišice in bistri duh.

Zato le pridno in pametno uživajte zimsko veselje, ki je velik dar prirode baš — mladim ljudem!

Srbske narodne

1. Hodža in njegovi učenci

Hodža Nasradin si je na moč priza-deval, da bi svoje učence naučil vljudnosti. Med drugim jih je učil, da morajo zaploskati in zaklicati: »Hajir Alah (Dal Bog, da bi ti bilo v prid)!« vsakokrat, kadar slišijo starejšega človeka kihnuti. Neki dan je hodža nekaj popravljal pri odprti jami na svojem vrtu, pa se mu je spodrsnilo in padel je v jamo. V njej je bila globoka voda, v kateri toliko da ni utonil, pa je klical učence na pomoč, da bi prinesli vrv in ga izvlekli iz stiske. Poslušni učenci so kmalu dobili vrv, jo vrgli učitelju in ga z združenimi močmi jeli vleči iz jame. Le malo je še manjkalo in bil bi na vrhu in rešen, ko je kihnil, ker je bil ves premočen. Kakor bi trenil, so učenci izpustili vrv, zaploskali in zaklicali: »Hajir Alah, hodža!« Ubogi hodža je strmoglavil nazaj v jamo. »Ej,« je rekel sam pri sebi, »prav mi je. Najprvo bi moral učence učiti pameti, potem šele vljudnosti!«

2. Cigan in nevesta

Ciganek kovač je prišel v vas in hodil od hiše do hiše, da bi dobil kako delo. Prišel je tudi v hišo, kjer se je gospodar pred kratkim oženil z mlado deklico. Mlada ženka je nameravala splesti možu nogavice, pa je vprašala cigana, če ji zna narediti dvojce igel za pletenje. »Ej, gotovo, je odgovoril cigan; samo če mi daš dovolj velik kos železa, pa ti hitro naredim dvojce igel za pletenje.« Mlada ženka je prebrskala vso hišo, da bi našla primeren kos železa, in naposled je v skednju

našla plug. »Bi ta kos železa zadostoval za dvojce igel?« je vprašala cigana. — »Ne popolnoma,« je odvrnil cigan. »Ker pa kot mlada ženka šele začelnjaš z gospodinjstvom, bom iz svojega dodal potrebnega železa in ti naredil igli, kakršni potrebuješ.« Tako rekoč je vzel plug in jo urno potegnil iz vasi. Iz druge vasi pa je poslal mladi ženi dvojce igel, kakor ju je potrebovala za svoje delo.

3. Nasradin in zdravnik

Hodža Nasradin je nekoč imel nesrečo, da je padel po stopnicah in si zlomil rebro. Njegova žena je nemudoma poslala po hakima (zdravnika). Hakim ga začne tolažiti: »Nič hudega ni, hodža. Le brez strahu bodi. V kratkem te ozdravim.« — »Počakaj malo, hakim Baši,« je dejal hodža. »Preden me začneš zdraviti, moram vedeti, če si že kdaj padel po stopnicah in si zlomil rebro.« — »Tega pa ne, astafr Alah (Bog obvaruj)! Še nikoli!« je odgovoril hakim. — »Potem ne potrebujem tvoje pomoči« je odvrnil hodža. »Potrebujem zdravnika, ki je sam izkusil, kaj se pravi pasti in si zlomiti rebro. Z Bogom!«

4. Štirideset let star kis

K hodži Nasradinu je neki dan prišel prijatelj in mu rekel: »Slišal sem, da imaš kis, ki je štirideset let star. Ta je gotovo hud kot vrisk. Daj mi ga malo.« — »Dragi moj prijatelj,« mu odgovori hodža, »če bi bil jaz dal nekoliko tega kisa vsakomur, ki me je prosil zanj, bi ta kis že davno ne bil več štirideset let star kis.«